

Pelikenttä, säännöt ja Tuomari

Matti Väisäsen piispanvihkimys on viime päivien aikana herättänyt kiintoisaa retoriikkaa Suomen ev.lut. kirkon piispa-kunnassa. Turun piispa Kari Mäkinen (A-studio 29.3.) käytti vertausta pelikentästä: Luther-säätiö on viimeistään Missionsprovinsin suomalaisen piispanvihkimyksen myötä ryhtynyt Mäkisen mukaan pelaamaan yhteisellä pelikentällä uutta peliä omilla säännöillään. Tällainen syytös on hyvin kiintoisa kirkko-oikeuden ja kirkkohistorian näkökulmasta, ja herättää muutamia kysymyksiä: Kuka pelikentän on rakentanut? Kuka määrittää kirkon pelikentän säännöt ja millä perusteella? Kuka tällä pelikentällä on tuomarina? Mitä kertoo se, että kirkon asioihin liittyen yleensä edes puhutaan *pelien pelaamisesta*?

“Pelikenttä” nimeltä kristillinen kirkko on perustettu Jeesuksen ristinkuoleman ja ylösnousemuksen varaan, apostolien todistukselle: *‘Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika’*; *‘Kristus on totisesti ylösnoussut’*; *‘Jeesus on Herra’*. Pelin säännöt on määritetty Pyhässä Raamatussa ja sitä oikein selittävissä luterilaisen kirkon tunnustuskirjoissa. Näihin pelisääntöihin Suomen ev.lut. kirkkomme sitoutuu kirkkojärjestyksessään:

Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa sitä kristillistä uskoa, joka perustuu Jumalan pyhään sanaan, Vanhan ja Uuden testamentin profeetallisiin ja apostolisiin kirjoihin, ja joka on ilmaistu kolmessa vanhan kirkon uskontunnustuksessa sekä muuttamattomassa Augsburgin tunnustuksessa ja muissa luterilaisen kirkon Yksimielisyyden kirjaan otetuissa tunnustuskirjoissa. Kirkko pitää korkeimpana ohjeenaan sitä tunnustuskirjojen periaatetta, että kaikkea oppia kirkossa on tutkittava ja arvioitava Jumalan pyhän sanan mukaan. (KJ §1)

Luther-säätiön yhteydessä toimivia pieniä jumalanpalvelusseurakuntia on pyritty rakentamaan juuri tälle, kirkon pelisääntöissäänkin ilmaistulle ikaikaiselle apostoliselle perustalle. Me emme ole tuoneet mitään lisää kentälle, emmekä ole muuttaneet sääntöjä. Piispojen kirkkohistoriallinen perspektiivi on hämmäntävän lyhyt, jos heillä ei ole kykyä nähdä vuoden 1986 taakse, jolloin “pelisääntöjä” enemmistö päätöksellä muutettiin paimenviran osalta kirkossamme. Tuntuu kummalliselta, että niitä, jotka pyrkivät ojentautumaan alkuperäisten pelisääntöjen mukaan, syytetään pelin muuttamisesta. Eihän kirkossa enemmistölläkään ole oikeutta muuttaa peliä ja sen sääntöjä, jos alkuperäiset säännöt on Suuri Tuomari, vapahtajamme Jeesus Kristus itse ja apostoliansa kautta asettanut! Siksi kristillisen kirkon pelisäännöt eivät ole pelaajien itsensä, yleisön tai median päätettävissä. Jokainen urheilua harrastanut tietää, ettei mikään joukkue voi kesken pelin muuttaa sääntöjä (vaikkapa golfista amerikkalaiseen jalkapalloon) ja sitten vaatia toisia mukautumaan uutuuksiin, puhumattakaan siitä, että uuden pelin pelaajat alkaisivat väkivalloin ajaa vanhoja pelaajia ulos kentältä, kuten nyt näyttää kirkossa käyvän.

“*Kaikkihan tulkitsevat Raamattua*”, on käynnissä olevassa keskustelussa usein kuultu argumentti. Pelikentälle muutettuna on kysymys siitä, että jotakuinkin kaikki pelaajat kyllä tunnustavat pelin sääntöjen olemassaolon, mutta ovat keskenään erimielisiä siitä, miten sääntöjä tulisi tulkita ja mitkä osat säännöistä ovat edelleen sitovia, mitkä taas vain pelin syntytilanteeseen liittyviä omituisuuksia. Kysymys on siis sääntöjen (Raamatun) tulkitsemisen säännöistä. Kristillisessä kirkossa Raamatun tulkintaa ovat perinteisesti ohjanneet uskontunnustukset, joissa ilmaistaan apostolinen uskon mukainen *evankeliumin oppi* kristittyjä sitovalla tavalla.

Raamattua voidaan siis kirkossa tulkita oikein eli apostolisen uskon mukaisesti tai väärin, tästä uskosta poiketen.

“*Kaikki tulkitsevat Raamattua*” on lause, jolla pyritään postmodernille kulttuurille ominaisella tavalla sumentamaan ajatus oikeasta ja väärästä, ikään kuin sellaisetkin sääntöjen uudelleen tulkinnat, jotka muuttavat koko pelin toiseksi, olisivat aivan yhtä legitiimejä kuin perinteisessä pelin tulkinnassa pitäytyvät. Kun pelaajien (ja yleisön) huomio kiinnitetään sääntöjen *tulkintojen moninaisuuteen*, ja tietyn uustulkinnan takana olevaan enemmistöön (eihän 75% suomalaisista voi olla väärässä?), saadaan tehokkaasti kätkeytyä se totuus, että totuus kuitenkin voi olla vain yksi, eikä sääntöjä varsinkaan sääntöjen laatijan näkökulmasta voida tulkita miten tahansa.

Piispa Mäkinen toivoi, että Matti Väisänen ja muut tekisivät omat johtopäätöksensä ja jättäisivät papinvirkansa Suomen ev.lut. kirkossa, jos eivät voi sopeutua “yhteisiin uudelleentulkittuihin pelisääntöihin”, joiden täytöntöönpanoa Mäkinen itse on mm. Vammalan seurakunnassa (Jari Rankisen virastapidätys) ollut voimallisesti johtamassa. Mäkisen mukaan tällainen ratkaisu olisi suoraselkäistä ja suorastaan kunnioitettavaa. Mutta kenen olisi tehtävä johtopäätöksiä, ja millaisia? Niidenkö, jotka tahtoisivat jatkaa alkuperäistä lajia alkuperäisillä säännöillä, vai niiden, jotka ovat uustulkinnoillaan, kehityksen nimissä, tuoneet kentälle aivan uuden pelin ja alkaneet pelata omilla säännöillään?

Luther-säätiön johtopäätös tässä uusien sääntöjen tilanteessa on ollut kentällä pysyen jatkaa, tukea ja rakentaa sitä kirkollisuutta, jonka varassa isämme ja äitimme ovat kirkkoamme ja tätä maata rakentaneet vuosisatojen ajan, autuaan tietämättöminä peleistä ja poliitikoista.